

انرژی های پاک؛ تنها راه خروج از بحران

حاصله از جریان و وزش باد و تابش خورشید از مصادیق انرژی پاک محسوب می‌شوند که به‌طور طبیعی لازمه بهره‌وری و بهره‌مندی حداکثری و مطلوب از چنین انرژی‌هایی موقعیت طبیعی و جغرافیایی است. در ذیل این گزارش به مناطق و محدوده‌های جغرافیایی در ایران که برای بهره‌گیری از چنین انرژی‌هایی مساعد و مناسب است پرداخته خواهد شد.

کدام مناطق ایران مستعد بهره‌گیری از انرژی پاک است؟

بخش‌های شرقی و جنوب شرقی کشور یعنی مناطقی از استان خراسان رضوی، سمنان، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، کرمان و بخش‌هایی از اصفهان، مزیت‌های نسبی مهمی برای بهره‌برداری از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر دارند و به دلیل بیابانی و باد خیز بودن، از ظرفیت‌های مناسبی برای بهره‌گرفتن از انرژی‌های بادی و خورشیدی برخوردارند. اما نکته جالب توجه در خصوص مناطق مستعد برای بهره‌گیری از چنین انرژی‌هایی، محروم بودن استان‌هایی است که در این حوزه توانمند هستند که در واقع با عنایت به چنین ظرفیتی با برنامه‌ریزی مدون و اصولی می‌توان در جهت توسعه و تقویت اقتصادی چنین مناطقی گام برداشت.

چابهار و موج‌های انرژی‌زا

قربانیت و همجواری چابهار با آب‌های آزاد امکان استفاده از انرژی موج دریا را به نحو مطلوبی فراهم می‌کند. استان سیستان و بلوچستان با عنایت به ظرفیت بالقوه‌ای که برای بهره‌گیری از انرژی پاک دارد مورد توجه وزیر نیرو نیز قرار گرفته است. آنچنان که حمید چیت‌چیان با اشاره به نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی در مرکز استان که احداث آن در حال پیگیری است، عنوان کرد: نیروگاه مذکور در زاهدان با افزایش یک واحد بخار ۷۶۰ مگاواتی به یک نیروگاه سیکل ترکیبی تبدیل خواهد شد. به‌طور یقین بهره‌گیری و استفاده از چنین ظرفیت‌هایی اقتصاد این خطه از کشور را نیز تقویت می‌کند و به تعبیری می‌توان گفت این توانمندی و استعداد،

پنجره ایرانیان: امروزه انرژی‌های پاک از جایگاه ویژه‌ای در کشورهای توسعه یافته جهان برخوردار است.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، انرژی پاک همواره یکی از ظرفیت‌های حائز اهمیت در سلامت زیست محیطی محسوب می‌شود، اگرچه از لحاظ صرفه اقتصادی در برابر سوخت‌های فسیلی و حرارتی مرسوم، مقرون به صرفه نیست، اما اندک اندک این نوع خاص از انرژی در حال تسری به بخش‌های متعدد دنیا است و دور از ذهن نیست که روزی روزگاری انرژی‌های پاک به رتبه نخست منابع تامین انرژی در دنیا مبدل شوند.

از روزی که برای اولین بار لامپ‌ها در ایران روشن شدند، قریب به یکصد سال می‌گذرد، روزی که به‌صورت رسمی جریان برق به‌عنوان یکی از منابع انرژی در تامین روشنایی در ایران مورد استفاده قرار گرفت و از آن پس آرام آرام به دیگر نقاط کشور نیز تسری پیدا کرد و حتی روستاها و کپرنشینان دور افتاده در کشور نیز از این اختراع بهره مند شدند، اختراعی که به عقیده برخی از کارشناسان، با وجود اختراعات برجسته و بسیار دیگری در اقصی نقاط جهان، هنوز به‌عنوان مهم‌ترین و تاثیرگذارترین اختراع بشری مطرح است.

پس از گذشت دهه‌ها و ادوار بسیار، استفاده از انرژی‌های پاک به‌عنوان یکی از منابع تامین انرژی مورد توجه قرار گرفته و علت اصلی گرایش به چنین ظرفیتی نیز به مسائل و دغدغه‌های زیست محیطی باز می‌گردد. امروزه در کشورهای توسعه یافته بهره‌گیری از انرژی‌های پاک از اهمیت بالایی برخوردار است و اگرچه در بسیاری از نقاط جهان آنچنان که باید این نوع از انرژی گسترش نیافته، اما به‌عنوان یکی از انرژی‌هایی که مخاطرات زیست محیطی چندانی برای آن مطرح نیست، مدنظر قرار دارد. در کشور ایران نیز مدتی است که توجه به انرژی‌های پاک از اهمیت بالایی برخوردار شده است و در محافل و مباحث کارشناسی به‌عنوان یکی از ضروریات زیست محیطی مورد توجه قرار گرفته است. انرژی

قمر، فرماندار ماهشهر باعث اشتغالزایی نیز خواهد شد. مجاورت منطقه بادخیز هورالعظیم زمینه‌ای مناسب برای توسعه و بهره‌گیری از چنین طرح‌هایی محسوب می‌شود. طرح‌های بسیار دیگری نیز در بخش راه‌اندازی و توسعه انرژی‌های پاک در کشور در جریان است، اما با این وجود، مشکلات و موانعی نیز در این عرصه وجود دارد.

موانع، چالش‌ها و مشکلات پیش رو در طرح‌های انرژی پاک

یکی از اصلی‌ترین چالش‌های پیش روی پروژه‌های انرژی پاک، مشمول تامین اعتبارات چنین طرح‌هایی می‌شود، اگرچه دولت در برنامه‌های آینده خود منابعی را پیش‌بینی کرده، اما تامین و تخصیص مالی چنین طرح‌ها و پروژه‌هایی به دشواری انجام می‌شود.

دیربازده بودن صنایع مرتبط با انرژی‌های پاک نیز مزید بر علت شده تا کشورهای توسعه‌یافته تمایل چندانی به سرمایه‌گذاری در چنین طرح‌هایی از خود نشان ندهند، اگرچه در بخش‌هایی از کشور، سرمایه‌گذاری کشورهای صاحب نام دیده می‌شود، اما با عنایت به مناطق مستعدی که در کشور وجود دارد و پهنة وسیع جغرافیایی و نیاز مبرم به چنین انرژی‌هایی سطح مشارکت چندان قابل توجه به نظر نمی‌رسد.

از ناآشنایی عمومی تا هزینه‌های سنگین استفاده از انرژی‌های پاک

یکی دیگر از چالش‌های طرح‌های مورد اشاره، ناآشنایی بخش قابل توجهی از عموم مردم به مزایا و ثمرات بهره‌گیری از چنین طرح‌هایی است. از سوی دیگر هزینه‌های سنگین بهره‌گیری از انرژی پاک در مقایسه با انرژی‌های شایعی که استفاده از آن مرسوم است، نیز از دیگر موانع پیش روی توسعه و بهره‌گیری از چنین پروژه‌هایی است. با توجه به مخاطرات زیست محیطی که کشور با آن مواجه و دست به گریبان است، می‌طلبد دولت با اختصاص یارانه، هزینه‌های بهره‌گیری از این طرح‌ها را با کاهش هرچه بیشتری همراه سازد، اگرچه با عنایت به محدودیت‌های مالی و اعتباری دولت تحقق چنین امری بسیار دشوار است، اما بدون شک هزینه‌کرد در این عرصه، از تحمیل هزینه‌های بهداشتی، درمانی و... جلوگیری و پیشگیری خواهد کرد و یقیناً با تحقق این امر، سلامت زیست محیطی به نحو مطلوب‌تری حفظ و تامین خواهد شد، موهبتی که کلیت جامعه از ثمرات آن منتفع خواهد شد.

فرصتی ویژه برای منطقه مذکور به شمار می‌رود. مرز مشترک این استان با افغانستان و پاکستان که از نظر تولید انرژی، اوضاع نابسامانی دارند، می‌تواند زمینه صادرات برق را فراهم کند. علی‌اوسط هاشمی، استاندار سیستان و بلوچستان نیز با تاکید بر این موضوع از راه‌اندازی مزرعه انرژی‌های پاک در این استان خبر می‌دهد. برای بهره‌گیری از چنین انرژی‌هایی کشور هند، اعلام آمادگی کرده تا با مشارکت خود، توسعه این تکنولوژی را در ایران رقم بزند، کشورهای آلمان و فرانسه نیز در این عرصه صاحب نام هستند و از دستی توانمند برخوردارند.

به‌طور یقین شرایط پس‌اقدام زمينه و بستر مناسبی را برای بهره‌گیری از تجارب و ورود و مشارکت چنین کشورهایی فراهم می‌کند، مشارکتی که طبق برنامه ششم مقرر است ۵ درصد از انرژی مورد نیاز را از بخش انرژی‌های پاک تامین و فراهم کند. از سوی دیگر طبق برنامه‌ریزی‌های طراحی شده در سال آینده، باید ۷ هزار و ۵۰۰ مگاوات انرژی از منابع تجدیدپذیر تولید شود که لازمه این امر خطیر ورود، مشارکت، سرمایه‌گذاری و فناوری کشورهای توسعه یافته است. مشارکت آلمان در منطقه سکزی اصفهان در راستای توسعه و راه‌اندازی نیروگاه عظیم خورشیدی در همین راستا مدنظر قرار گرفته و پیش‌بینی می‌شود منطقه مورد اشاره انرژی ۴۵۷ هزار خانه را در ۳ دهه آینده تامین و فراهم سازد. در غرب کشور نیز، استان‌های آذربایجان شرقی و کرمانشاه از توانمندی قابل توجهی در این عرصه برخوردار هستند. توسعه آب گرمکن‌های خورشیدی از نمونه اقداماتی است که در راستای بهره‌مندی از انرژی پاک خورشیدی در برخی از این مناطق در دستور کار قرار گرفته است. بهره‌گیری یکی از روستاهای شهرستان دالاهو از آبگرمکن‌های خورشیدی از نمونه اقداماتی است که در این راستا عملیاتی شده، امری که طبق اظهارات مراد شیخ‌ویسی، مدیرکل منابع طبیعی و آب‌خیزداری استان کرمانشاه ۷۰ درصد از هزینه‌های آن را سازمان منابع طبیعی و آب‌خیزداری تامین کرده است.

ماهشهر خوزستان نیز مستعد بهره‌مندی از انرژی‌های بادی است که با مشارکت کشور آلمان نیروگاه بادی در این منطقه راه‌اندازی خواهد شد. پروژه‌های که به اعتقاد منصور